

הסליק התגלה ב-2009. ישי היה בצוות המגלה והרוח החיה, שפתח את האתר למבקרים החל מ-2010 עם סיפור הסליק והקשר האישי שלו למקום. פעילותו בהפעלת האתר נמשכה עד חודשים אחדים לפני פטירתו ב-2025.

לינק לסרט על הסליק בעין השופט <http://tinyurl.com/m3aknr>

הסליק בעין השופט

הסליק נבנה מתחת למתבן בשנת 1945 ע"י שמונה חברי קיבוץ שיחד עם ארבעה חברים נוספים היו בעלי הסוד. בתחילת מלחמת העצמאות נמסר הנשק ל"הגנה", כדי לצייד את הכוחות שהשתתפו ב"מבצע נחשון" שהחל ב-4.4.48. מבצע שנערך בטרם עזבו הבריטים את הארץ, בפיקודו של שמעון אבידן, חבר עין השופט.

כך קרה שבעת ההתקפה על קיבוץ משמר העמק הסמוך, ע"י צבא ההצלה של קאוקג'י, באפריל 48, היה קיבוץ עין השופט חשוף ללא נשק כמעט. לאחר מבצע נחשון ולאחר הגעת משלוחי הנשק, מצ'כיה הוחזר רוב הנשק שנלקח והוכנס שוב לסליק.

עברו שנים, המתבן הועבר למקום אחר ומעל הסליק נבנתה מדגרה לאפרוחי הלול. לימים הפכה המדגרה לחדר הכושר של הקיבוץ, כאשר איש מהמתאמנים לא ידע על הימצאותו של הסליק מתחת לרצפה.

כאשר אחרון בעלי הסוד התקרב לגיל 90 הוא שיתף חבר מהדור השני בסוד ולאחר מספר שנים נוספות אישר לבני הדור השני לאתר את המקום המדויק, לפתוח את הסליק ולשמרו כמוזיאון מקומי.

בסליק נמצאו מעל למאה כלי נשק, רימונים ותחמושת, שמורים בחביות ומכלים מאולתרים מסוגים שונים.

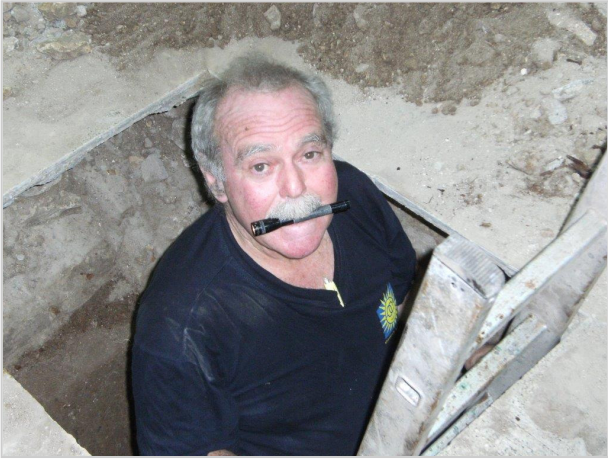
המפגש כולל: סיפור, שני סרטונים, תצוגת הנשק. כשעה/שעה ורבע.
המחיר: 20 ש"ח למבוגר, ילדים ללא עלות

קיבוץ עין השופט | ישי הוברמן 050-5764268 ishay.h@keh.co.il

הסליק מאחורי הקלעים

אנקדוטות שלא ידעתם / ישי הוברמן

1. ישבתי ליד ברל קרן, שמתי ידי על כתפו וביקשתי: אולי תספר לנו איפה הסליק. ברל, בהומור המאפיין אותו, אמר לי שהכל תחת שליטה. שבוע לאחר מכן אלישע שפירא הזמין אותי למשרדו וסיפר לי שברל התרצה וגילה לנו שהסליק במדגרה ויש לנו אישור להתחיל לחפשו. הוא כמובן אישר את כניסתי להיות שותף סוד.
2. שלב ראשון.

באחד הלילות הבאנו את ברל לחדר הכושר (המדגרה לשעבר) וביקשנו שיצביע איפה לחפור. הוא אמר שאינו זוכר ושרק אהוד רייטר ז"ל יודע.

אילו היינו הבנא סאלי אולי היינו יכולים להעלות את אהוד באוב.

3. מצאנו באינטרנט חברה שיודעת לגלות חללים תת-קרקעיים ללא הרס. התקשרנו אליהם - הם באו. רשמנו פתק על לוח המודעות שחדר הכושר סגור לרגל שיפוצים. **הכל כמובן המשיך להיות סודי ביותר.** הבעיה הייתה שהחברה הזו רצתה הרבה כסף ותשלום תוך 30 יום. סיכמנו, אלישע ואני, שאם לא נגלה את הסליק - כל ההוצאה תתחלק בינינו. לאחר סריקה ממוחשבת, עם מכשירים מתוחכמים, עם צגי מחשב על כל הרצפה - שש וחצי שעות - הם לא מצאו כלום.

כנראה שחבורת הבונים עשתה עבודה טובה מדי.

4. בהיותי רכז בניין, התוודעתי לארכיון ענף הבניין, בו יש תיק לכל מבנה בקיבוץ וכמובן יש תיק למדגרה. לילה אחד נכנסתי למשרד, הוצאתי את התיק של המדגרה וכדי שאורה כהן, מנהלת התיק לא תרגיש - נזהרתי לא לשנות את הסדר בתיק. מצאתי בו שלוש תכניות שעזרו לנו בהמשך לפענח את מיקום הסליק. צילמתי והחזרתי את התיק למקומו.

5. חקירה מודיעינית שעשינו לברל העלתה ארבע נקודות אחיזה חשובות לאיתור מיקום פתח הסליק. **חשוב להבין שברל היה כבר בן 95 - במיטבו, צלול ובהיר.**

6. בשעה 22:30 אלישע נכנס לחדר הכושר "לטייל" על ההליכון (בדרך כלל הוא אחרון המתעמלים) וכך במשך כשלושה וחצי חודשים, לפחות שלוש פעמים בשבוע, הוא היה קורא לי בשעה 23:00 ועם מטר ביד היינו מפנטזים היכן יכול להימצא פתח הסליק. לבסוף, כשכבר לא היו לנו "שפנים להוציא מהכובע", סימנו על רצפת חדר הכושר שתי נקודות עם לורד שחור. נקודות קטנות... שהמתעמלים לא ירגישו. **זכרו! הכל עדיין סודי ביותר.**

1. ליל הפריצה

ביום חמישי הגדול, 4.6.2009 - חתונה על הדשא.

לאחר הכנות סודיות של כלי חפירה, במחסן סודי ליד חדר הכושר, הודעתי לאלישע שהכל מוכן והלילה חופרים. הצעתי את השעה 22:30, זוכרים? זאת שעת האימונים של אלישע בחדר הכושר. הסיכום: אלישע יסיים "לרוץ", וחדר הכושר יתפנה - ואנחנו נתחיל לחפור. אלישע (בניגוד להוראתו של ברל) הזמין גם את נטע שפירא (בנו) והיינו כבר שלושה. גלגלנו רצועת לינולאום של הרצפה בחדר הכושר. אלישע כורע על ברכיו, אני מגיש לו פטיש 2

קילו, הוא שובר את הבלטות ומתחילים לחפור. לאחר חפירה לעומק של כ- 35 ס"מ, הכנסנו דקר כדי לבדוק אם אנחנו בכלל בכיוון. ואז... **קורה הנס!** הדקר נכנס עוד כ- 40 ס"מ ואיננו מצליח להיכנס יותר. שמענו גם "צליל של פח". החסרנו כמה פעימות בלב והתחלנו לחפור בידיים כמו עכברים - וגילינו את "המכסה", הרמנו אותו קלות וראינו פיר מבטון. **זוכרים?** ברל נתן ארבעה "טיפים". לא צעקנו "אארוקה", אבל הבנו שככל הנראה נפלנו "בול" על פתח הסליק.

8. בשעה 00:30 כולם ישנים ואלישע מכריז על הפסקת העבודה. הרים את הטלפון ואמר למנחם שילוני שיקום מהמיטה יתלבש ויגיע לחדר הכושר. הכל כמובן סודי, אז שלא יעז לספר לליהיא לאן הוא הולך. מנחם הגיע, נעמד ליד הבור כשהוא אחוז הלם ושיתוק למשך עשר דקות.

9. כדי שלא יגלו למחרת את ערימות האדמה שהוצאנו, שפכנו אותן רחוק יותר ליד הקרוואנים.

באחת היציאות הופיע שומר הלילה בתוך רכב השמירה וגילה אותי ואת נטע. סיפרנו לו "סיפור", הוא "קנה" אותו ונסע הלאה.

10. לאחר שהרמנו את המכסה השני שסגר על הסליק חשכו עינינו, כאשר גילינו שהכל מלא מים.

השעה הייתה 02:30. ב- 04:00 מתחילים להגיע ראשוני המתעמלים. **תזכרו - הכל סודי ביותר.**

בהחלטה של רגע החלטנו לכסות הכל חזרה. הדבקנו את הלינולאום והלכנו הביתה. בדרך פגשתי את אביה לושי כבר צועדת, לשאלתה - אמרתי שעבדתי משמרת באלתם.

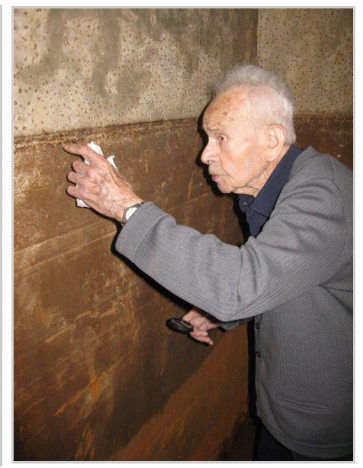
11. כאשר סיפרנו לברל שיש מים בסליק - הוא נדהם

והחליט שהוא חייב לרדת לבור ולראות מאיפה נכנסו המים. המשפחה ואלישע שמו "וטו", אבל ברל השביע אותי שהוא חייב לרדת לבור.

בנינו לו כלוב מברזל והורדנו אותו לבור. הוא בא עם זכוכית מגדלת לראות מאיפה חדרו המים.

ברל סגר מעגל, הוא בנה את הסליק והוא גם זכה לחשיפתו לאחר 64 שנים.

לנו נוסף עוד פאזל להיסטוריה של ביתנו.

אם תרצו – אין זו אגדה / ישי הוברמן

אכן, הורם המכסה והאגדה הפכה למציאות.

”פרשת חשיפת הסליק תישמר מעתה כאירוע מרגש בתולדות קיבוצנו, ואתר הסליק העומד לקום וינציח את האירועים הגדולים של העבר“. כך נכתב בסופה של החוברת שהוצאנו עם חשיפת הסליק - לפני חמש שנים.

נכון להיום, אנו מטפחים את המקום והוא הפך לאבן שואבת לאלפי מבקרים מכל הארץ, שבאים לראות פרק חשוב בהיסטוריה של עין השופט ושל הקמת המדינה.

כעת, לאחר שרבים באו וראו והילדים עלו וירדו בסולם לתוך הבור - **כמה מילות תודה.**

- בראש ובראשונה **לברל קרן** ז"ל, שלמרות שבועתו להגנה שלא לגלות את הסוד - רגש האחריות גבר והוא גילה את הסוד.

- ל"קרן עד", על ההיענות לבקשתנו להשקיע מעל 45 אלף ₪.

- **לשמחה נאור**, קב"ט המועצה, שעזר לנו רבות בקשר עם המשטרה.

- **לכל אלה שנתנו יד, רגל כתף ומחשבה**, וכדי שלא אחסיר מישהו - לא אמנה שמות.

- כמו כן **תודה לקיבוץ כולו שנותן לנו גב**, גם אם הדבר קצת מפריע למתעמלים בחדר הכושר.

אנחנו בוודאי לא אשמים שהורינו החליטו לבנות את הסליק במתבן.

תודה גדולה לכולם.

דלתי עפר נסגרו על כלי המלחמה

ואבן כסות להם

ימים למסך

שקטו נעמים הרחק מאור חמה

צרורי קנים וקת

לועים חגורי נשק.

נתן אלטרמן / "קרואי מועד"

רבותי ההיסטוריה חוזרת / ישי הוברמן

לפני כחודשיים קיבלתי בקשה מפתיעה ומרגשת מדריה, נכדתו של שמעון אבידן. דריה אמרה: נמצא אצלי נשקו האישי של שמעון ואני רוצה להפקיד אותו במוזיאון הסליק.

הייתי המום, אך שמחתי שיהיה לנו בסליק משהו מיוחד ששייך לחבר קיבוץ. אמרתי לה שאינני יכול להכניסו למוזיאון, כי אין לו רישיון למעשה זהו נשק בלתי ליגאלי. ביקשתי שתתן לי את הנשק ואנסה לסדר לו רישיון לנשק מוזיאוני.

וכך היה. יצרתי קשר עם גורמים הקשורים לכך והשגתי את הרישיון. פינינו מקום מיוחד במוזיאון ותלינו את הנשק עם כיתוב והסבר של אלישע.

שמעון אבידן
תת מקלע שמייסר (גרמני) נשקו האישי של שמעון אבידן, כאשר פיקד על המחלקה הגרמנית של הפלמ"ח. בהמשך היה שמעון מפקד חטיבת גבעתי במלחמת העצמאות, החטיבה שבלמה את הצבא המצרי בדרום. תפקידיו בהגנה ובפלמ"ח לא אפשרו לשמעון להיות בין בוני הסליק, אך הוא היה אחד משותפי הסוד הבודדים. כאשר פיקד על מבצע נחשון (לפריצת הדרך לירושלים) באפריל 1948, בטרם הגיעו אוניות הנשק הצ'כי, אספו אנשי ההגנה נשק מהסליקים שהיו פזורים ביישובים, כולל מהסליק של עין השופט, כדי לצייד את הלוחמים. שמעון, כמו שאר שותפי הסוד, לא שיתף איש בסודו, כולל בני משפחתו הקרובים, והוא הלך לעולמו לפני חשיפת הסליק. לאחרונה מסרה המשפחה את נשקו האישי מהימים ההם למשמרת בסליק.

דלתי עפר נסגרו - האיש והסליק / יואב אבניאון, מורה דרך, עורך כתב העת "עת-מול"

ישי הוברמן מעין השופט איננו. קיבלתי בצער עמוק את הידיעה על מותו של האיש היקר. בעשרות הפעמים שביקרתי בסליק בעין השופט בהזדרכתו, כל פעם מחדש נפעמתי מהמרץ, מרוח הנעורים ומיכולתו לרתק את הקבוצה.

משמעות עמוקה למפגש היו דבריו של ישי כי: "כל חיי חיפשתי את הסליק הזה. מציאתו והגילוי כי אבי היה שותף בבנייתו - היו עבורי סגירת מעגל מרגשת". תנחומי הכנים למשפחה ולבית עין השופט. כולי תקווה כי תימשך מסורת הביקורים בסליק על ידי ממשיכי דרך ויהא הדבר גם לזכרו.

הנה מידע נוסף מכתבתי, שפורסמה בעבר בכתב העת "עת-מול" – פברואר 2020:

מאות סליקים מימי המנדט הבריטי נמצאו בארץ. הייחוד בסליק של עין השופט אינו טמון במאה כלי הנשק הכוללים מקלעים, רובים, אקדחים ורימונים - אלא במסע המרתק לגילוי שהסתיים בהצלחה בשנת 2009. החזקת נשק לא מורשה בידי אזרחי הארץ בימי המנדט הבריטי הייתה עבירה חמורה. בשלהי תקופתם, גבר הסכסוך היהודי-ערבי וכל צד החזיק כלי מלחמה בסתר ליום פקודה.

בשנת 1937 עלה קיבוץ עין השופט על הקרקע בגבעת ג'וערה וסביבו כפרים ערבים רבים. שנה לאחר מכן עבר הקיבוץ כקילומטר מערבה - למקומו הנוכחי.

בשנת 1945 בנו שמונה שותפי סוד מבנה מבוטן, בגודל 3 X 3 מטר, ובעומק 4 מטר מתחת למתבן - והסליקו בו את כל כלי הנשק שברשותם.

בראשית מלחמת העצמאות, הורתה מפקדת "ההגנה" לכל הסליקים בארץ לפזר את הנשק בחטיבות הלוחמות. באותם ימים, פיקד שמעון אבידן, חבר הקיבוץ, על מבצע "נחשון" לפתיחת הדרך לירושלים. זמן קצר אחר כך, עקב התקפות צבא ההצלה של פאוזי קאוקג'י על משמר העמק, ולאור סכנה קיומית לקיבוץ - גויס נשק אחר והוכנס לסליק.

דור המייסדים היה אפוף סודיות, ובמשך עשרות שנים שמר בסוד את מקומו של הסליק. ילדי הקיבוץ גדלו בידיעה שמטמון סודי ומרתק קבור היכן שהוא בקיבוץ - וניסו לדלות כל שביב מידע עליו.

מבני הקיבוץ עברו שינויים. במקום המתבן נבנתה מדגרה ולימים נבנה במקום חדר כושר משוכלל.

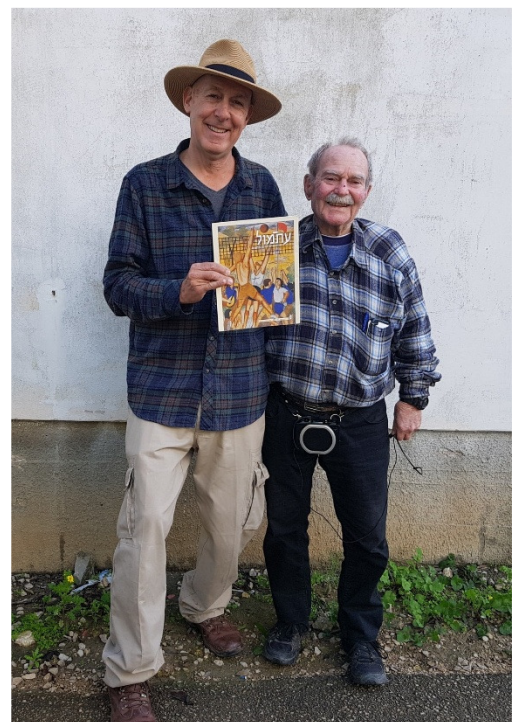
חלק מחברי הסוד הלכו לעולמם ורק בהגיעו לגיל 95, אישר אחד משותפי הסוד, ברל קרן, לאיש אמונו לפתוח את הסליק - וגילה את אתרו המשוער. להצביע על מיקומו המדויק - לא ידע...

אלישע שפירא וישי הוברמן החלו בפעילות נמרצת, אך סמויה, בניסיון לאתר את פתחו של הבור, המצוי היכן שהוא מתחת לרצפת חדר הכושר הענק. חברה הנדסית, המתמחה באיתור חללים תת קרקעיים, כשלה במשימה.

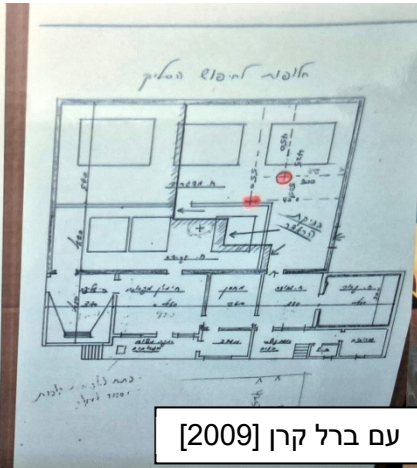
רק לאחר חודשים של תכנון והשוואת שרטוטים, התכנסו באישון ליל חברי קבוצת החיפוש, הרימו את הרצפה, חפרו ו... בינגו! פתח הסליק התגלה, ובתחתיתו לוחות מתכת להטעיה. כאשר אלה הוסרו - התגלה הבור - אך אבוי - מוצף במים. לאחר תיאום עם חבלני משטרת ישראל, הוצאו כדי החלב הענקיים והתברר כי הנשק לא נפגע והוא במצב ירי בזכות שכבות גריז עבות ומכלים אטומים.

בביקור זכינו לצפות בסרטים וכמובן לראות את תצוגת הנשק

בחדר סמוך. לסליק עצמו אפשר לרדת רק בסולם ובקבוצות קטנות.

דלתי עֶפֶר נִסְגְּרוּ עַל כָּלִי הַמְּלַחֵמָה
 וְאָבָן כָּסוּת לָהֶם וּמִיָּם לְמִסְדָּה
 שְׁקִטוּ נַעֲרָמִים, הִרְחַק מְאוֹר חַמָּה
 צְרוּרֵי קָנִים וְקֵת, לַנְּעִים חֲגוּרֵי שֶׁקַּח
 מִתּוֹךְ "קְרוּאֵי מוֹעֵד", עִיר הַיּוֹנָה, נִתַּן אֶלְתֵּרֵמָן

עם ברל קרן [2009]

גילוי הסליק ב-2009

17 בדצמבר 2024 03:43 PM

הדרכות בסליק עם מבוגרים וילדים

